

2. előadás

Struktúra nélküli adatszerkezetek

Reprezentáció és implementáció, a szabad helyek kezelése, a halmaz és a multihalmaz

Adatszerkezetek és algoritmusok előadás
2011. február 16.

Reprezentáció és implementáció

Algoritmusok megadásának módjai

Gazdálkodás a memóriával

Struktúra nélküli adatszerkezetek

A halmaz

A multihalmaz

Kósa Márk és Pánovics János
Debreceni Egyetem
Informatikai Kar

Absztrakt adatszerkezetek grafikus (képi) megjelenítésénél használt jelölések:

 : adatelem

 : kapcsolat két adatelem között

Amikor egy absztrakt adatszerkezethez megadjuk a tárolási módját és a leképezését, akkor megadjuk az absztrakt adatszerkezet **reprezentációját**.

absztrakt adatszerkezet $\xrightarrow{\text{leképezés}}$ ábrázolás

Ha a reprezentáció mellé megadjuk a műveletek megvalósítását is, akkor megadjuk az absztrakt adatszerkezet **implementációját**.

Reprezentáció és implementáció

Algoritmusok megadásának módjai

Gazdálkodás a memóriával

Struktúra nélküli adatszerkezetek

A halmaz

A multihalmaz

A műveletek **algoritmusok**. Algoritmusokat a következő módokon lehet megadni:

- természetes (beszélt) emberi nyelven
- mondatszerű leírással
- folyamatábrával
- pszeudonyelvvel (lásd gyakorlaton)
- valamilyen programozási nyelven

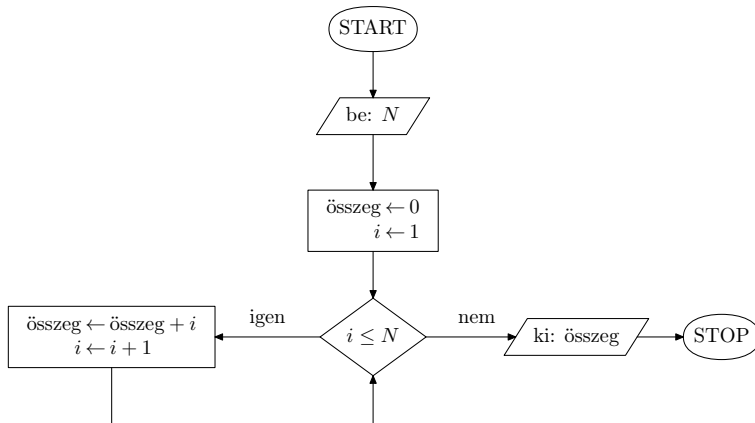
Hogyan tegyünk be egy elefántot a hűtőszekrénybe?

- 1 Nyissuk ki a hűtőszekrény ajtaját.
- 2 Tegyük be az elefántot a hűtőszekrénybe.
- 3 Zárjuk be a hűtőszekrény ajtaját.

Hogyan tegyünk be egy zsiráfot a hűtőszekrénybe?

- 1 Nyissuk ki a hűtőszekrény ajtaját.
- 2 Vegyük ki az elefántot a hűtőszekrényből.
- 3 Tegyük be a zsiráfot a hűtőszekrénybe.
- 4 Zárjuk be a hűtőszekrény ajtaját.

Példa folyamatábrával

- folytonos ábrázolás esetén:
  - szabad tárhelyek összegyűjtése a lefoglalt tárterület végén (időigényes)
  - szemétyűjtögetés (garbage collection) elemmozgatással
  - minden tárhelyhez hozzárendelünk egy bitet, ami a foglaltságot jelzi (nincs elemmozgatás)
- szétszórt ábrázolás esetén:
  - szabad helyek láncolt listája (probléma: különböző méretű tárhelyek)
  - szemétyűjtögetés (garbage collection) a szabad helyek láncolásával
  - a szabad helyek nyilvántartása bitvektor segítségével

Reprezentáció és implementáció

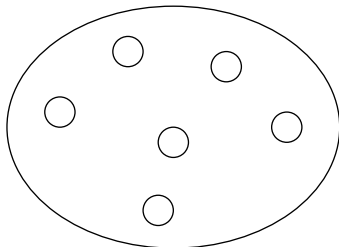
Algoritmusok megadásának módjai

Gazdálkodás a memóriával

Struktúra nélküli adatszerkezetek

A halmaz

A multihalmaz

A halmaz minden eleme különböző. A multihalmazban előfordulhatnak azonos elemek is.

Mindkét adatszerkezetre igaz, hogy az adatszerkezetben lévő elemek között **nincs kapcsolat** (ezért struktúra nélküli adatszerkezetek).

Reprezentáció és implementáció

Algoritmusok megadásának módjai

- ## Gazdálkodás a memóriával

Struktúra nélküli adatszerkezetek

A halmaz

A multihalmaz

Reprezentáció és
implementáció

Algoritmusok
megadásának módjai

Gazdálkodás a
memóriával

Struktúra nélküli
adatszerkezetek

A halmaz

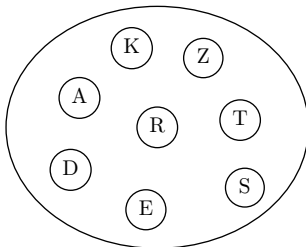
A multihalmaz

Az adatszerkezetekkel végezhető hagyományos műveletek megvalósítása halmazok esetén:

- **Létrehozás** kétféleképpen:
  - explicit módon, a halmaz elemeinek felsorolásával (esetleg üresen)
  - egy predikátum segítségével
- **Bővítés** unióképzéssel
- **Törlés** csak fizikai, különbségképzéssel
- **Csere** nincs
- **Rendezés, keresés, elérés, bejárás** nem értelmezettek
- **Feldolgozás** a halmaz alapl műveleteinek a segítségével

A halmaz adatszerkezet reprezentációja

Klasszikus reprezentációja folytonosan, **karakterisztikus függvény** segítségével történik.

Reprezentáció és implementáció

Algoritmusok megadásának módjai

Gazdálkodás a memóriával

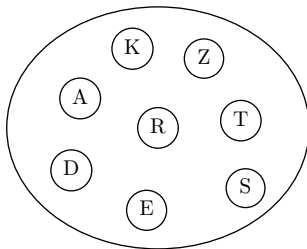
Struktúra nélküli adatszerkezetek

A halmaz

A multihalmaz

A halmaz adatszerkezet reprezentációja

Klasszikus reprezentációja folytonosan, **karakterisztikus függvény** segítségével történik.

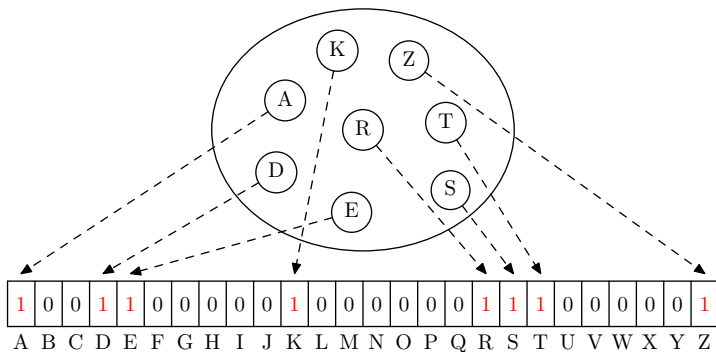

A halmaz lehetséges elemeit sorba rendezzük, s mindegyikhez hozzárendelünk egy egy bit méretű tárterületet.

A halmaz adatszerkezet reprezentációja

Klasszikus reprezentációja folytonosan, **karakterisztikus függvény** segítségével történik.

A halmaz lehetséges elemeit sorba rendezzük, s mindegyikhez hozzárendelünk egy egy bit méretű tárterületet. Az adott értékű adatelemhez tartozó bit fogja jelezni, hogy az adatelem benne van-e a halmazban (1) vagy sem (0).

Reprezentáció és
implementáció

Algoritmusok
megadásának módjai

Gazdálkodás a
memóriával

Struktúra nélküli
adatszerkezetek

A halmaz

A multihalmaz

A halmaz adatszerkezet implementációja

Folytonos reprezentáció esetén a halmaz alapműveleteinek megvalósítása visszavezethető egyszerű bitműveletekre:

Unióképzés

$$x \in A \cup B \Leftrightarrow x \in A \vee x \in B$$

Metszetképzés

$$x \in A \cap B \Leftrightarrow x \in A \wedge x \in B$$

Különbségképzés

$$x \in A \setminus B \Leftrightarrow x \in A \wedge x \notin B$$

Reprezentáció és
implementáció

Algoritmusok
megadásának módjai

Gazdálkodás a
memóriával

Struktúra nélküli
adatszerkezetek

A halmaz

A multihalmaz

A halmaz adatszerkezet megjelenése adattípusként a programozási nyelvekben

C#

`HashSet<T>` generikus kollekció osztály, melynek műveletei (többek között):

- `Add(T item)`
- `Remove(T item)`
- `Clear()`
- `UnionWith(IEnumerable<T> other)`
- `IntersectWith(IEnumerable<T> other)`
- `ExceptWith(IEnumerable<T> other)`
- `Contains(T item)`
- `IsSubsetOf(IEnumerable<T> other)`
- `IsSupersetOf(IEnumerable<T> other)`
- `Overlaps(IEnumerable<T> other)`
- `SetEquals(IEnumerable<T> other)`

Reprezentáció és implementáció

Algoritmusok megadásának módjai

Gazdálkodás a memóriával

Struktúra nélküli adatszerkezetek

A halmaz

A multihalmaz

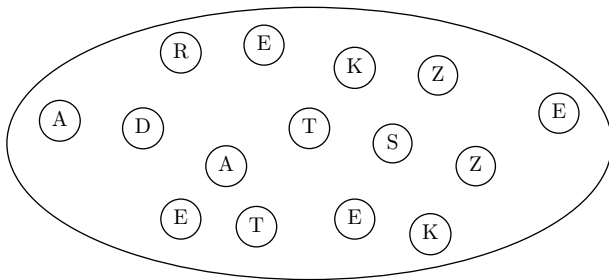
- **elemé, $\in$** : megmondja, hogy egy adatelem benne van-e a multihalmazban vagy sem
- **unió, $\cup$** : két multihalmaz unióját adja
- **metszet, $\cap$** : két multihalmaz metszetét adja
- **különbség, $\setminus$** : két multihalmaz különbségét adja

214

Struktúra nélküli adatszerkezetek

Klasszikus reprezentációja folytonosan, **karakterisztikus függvény** segítségével történik.

Algoritmusok megadásának módjai

Gazdálkodás a memóriával

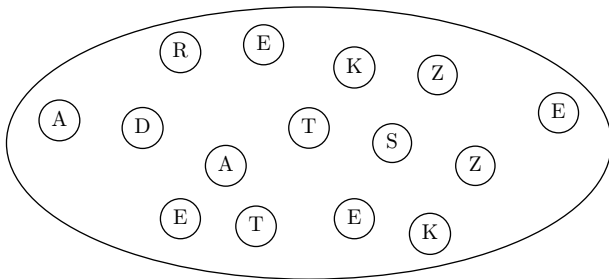
Struktúra nélküli adatszerkezetek

A halmaz

A multihalmaz

A multihalmaz adatszerkezet reprezentációja

Klasszikus reprezentációja folytonosan, **karakterisztikus függvény** segítségével történik.

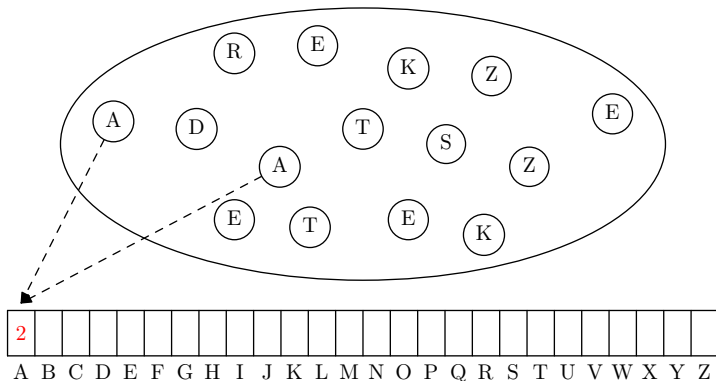

A multihalmaz lehetséges elemeit sorba rendezzük, s mindegyikhez hozzárendelünk egy tárterületet (általában 1 bájtot).

A multihalmaz adatszerkezet reprezentációja

Klasszikus reprezentációja folytonosan, **karakterisztikus függvény** segítségével történik.

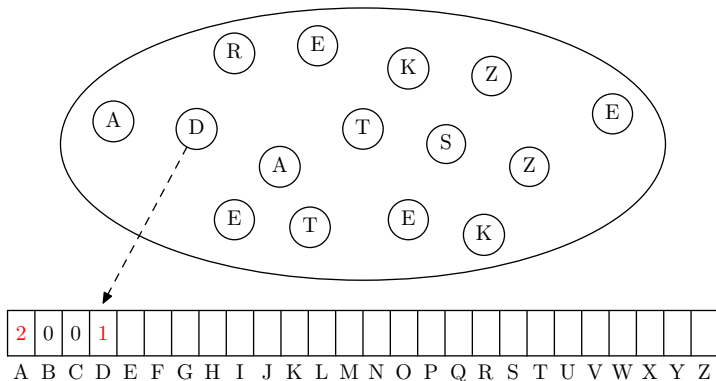

A multihalmaz lehetséges elemeit sorba rendezzük, s mindegyikhez hozzárendelünk egy tárterületet (általában 1 bájtot). A tárhelyeken az azonos értékű elemek **előfordulásainak számát** tároljuk.

A multihalmaz adatszerkezet reprezentációja

Klasszikus reprezentációja folytonosan, **karakterisztikus függvény** segítségével történik.

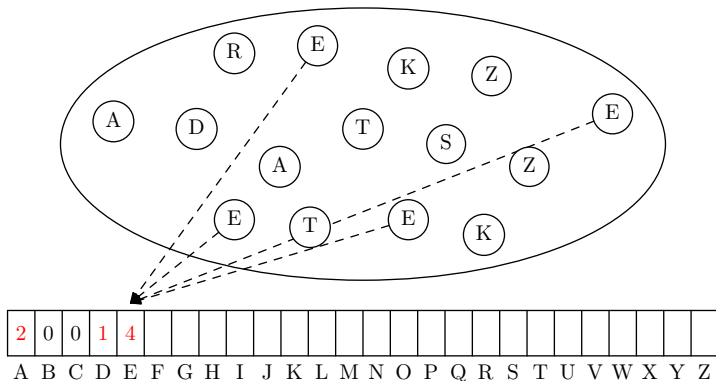

A multihalmaz lehetséges elemeit sorba rendezzük, s mindegyikhez hozzárendelünk egy tárterületet (általában 1 bájtot). A tárhelyeken az azonos értékű elemek **előfordulásainak számát** tároljuk.

A multihalmaz adatszerkezet reprezentációja

Klasszikus reprezentációja folytonosan, **karakterisztikus függvény** segítségével történik.

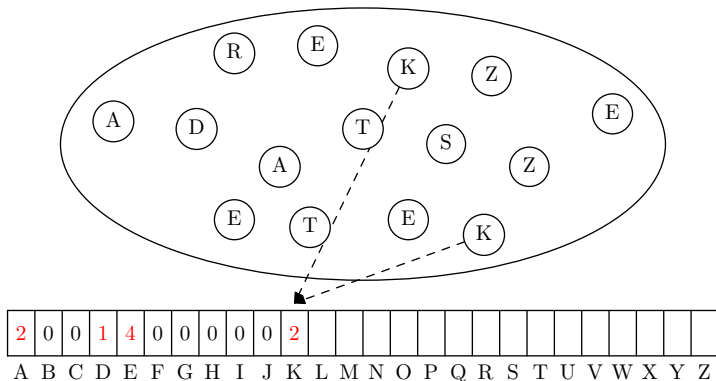

A multihalmaz lehetséges elemeit sorba rendezzük, s mindegyikhez hozzárendelünk egy tárterületet (általában 1 bájtot). A tárhelyeken az azonos értékű elemek **előfordulásainak számát** tároljuk.

A multihalmaz adatszerkezet reprezentációja

Klasszikus reprezentációja folytonosan, **karakterisztikus függvény** segítségével történik.

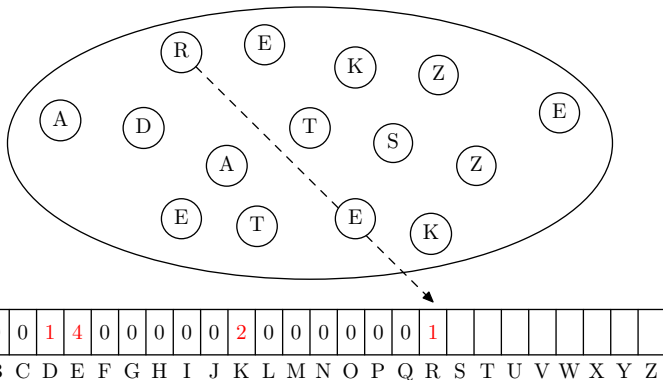

A multihalmaz lehetséges elemeit sorba rendezzük, s mindegyikhez hozzárendelünk egy tárterületet (általában 1 bájtot). A tárhelyeken az azonos értékű elemek **előfordulásainak számát** tároljuk.

A multihalmaz adatszerkezet reprezentációja

Klasszikus reprezentációja folytonosan, **karakterisztikus függvény** segítségével történik.

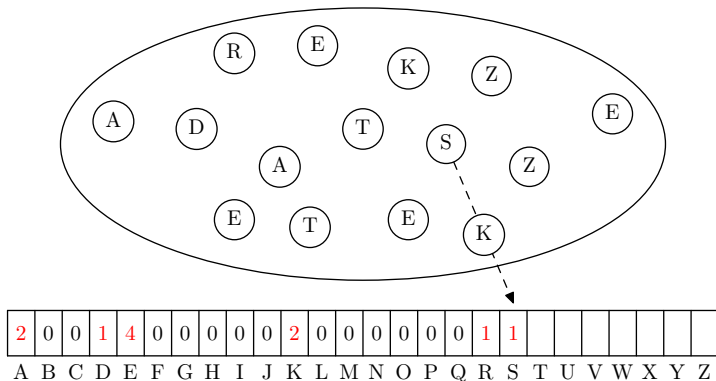

A multihalmaz lehetséges elemeit sorba rendezzük, s mindegyikhez hozzárendelünk egy tárterületet (általában 1 bájtot). A tárhelyeken az azonos értékű elemek **előfordulásainak számát** tároljuk.

A multihalmaz adatszerkezet reprezentációja

Klasszikus reprezentációja folytonosan, **karakterisztikus függvény** segítségével történik.

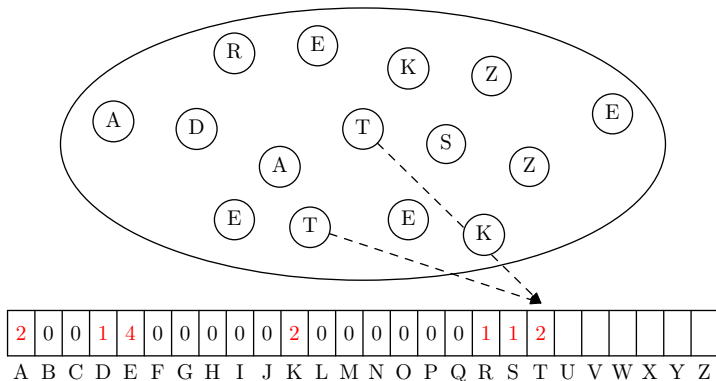
A multihalmaz lehetséges elemeit sorba rendezzük, s mindegyikhez hozzárendelünk egy tárterületet (általában 1 bájtot). A tárhelyeken az azonos értékű elemek **előfordulásainak számát** tároljuk.

A multihalmaz adatszerkezet reprezentációja

Klasszikus reprezentációja folytonosan, **karakterisztikus függvény** segítségével történik.

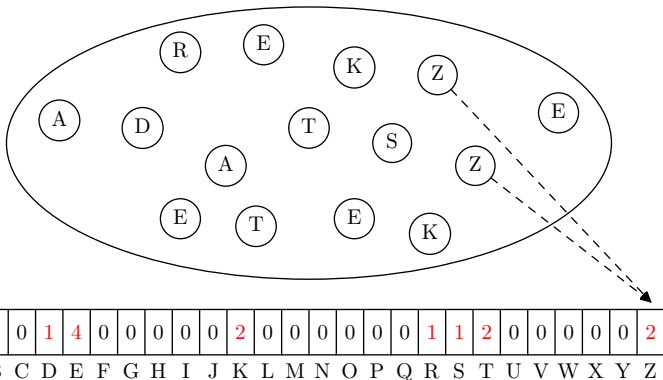

A multihalmaz lehetséges elemeit sorba rendezzük, s mindegyikhez hozzárendelünk egy tárterületet (általában 1 bájtot). A tárhelyeken az azonos értékű elemek **előfordulásainak számát** tároljuk.

A multihalmaz adatszerkezet reprezentációja

Klasszikus reprezentációja folytonosan, **karakterisztikus függvény** segítségével történik.

A multihalmaz lehetséges elemeit sorba rendezzük, s mindegyikhez hozzárendelünk egy tárterületet (általában 1 bájtot). A tárhelyeken az azonos értékű elemek **előfordulásainak számát** tároljuk.

Reprezentáció és implementáció

Algoritmusok megadásának módjai

Gazdálkodás a memóriával

Struktúra nélküli adatszerkezetek

A halmaz

A multihalmaz

A multihalmaz